

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświątecznych, dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowana być nie może.

KURIER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

Dziś: Rajmunda W.
Piątek: Idziego Op.
Sobota: Stefana Kr. Węgier.
Niedziela: Fociesz. N. M. P.

Wschód słońca o godzinie 5-ej minut 0
Zachód " " 7-ej " 3
Długość dnia godzin 14 " 3
Ubyło " " 2 " 40

Wschód księżyca o godzinie 7 minut 14 w.
Zachód " " 1 " 54 w.
Wysokość wody na Wiśle st. 5 c. 1 (st 5 c. 3).
Dziś o godzinie 4-ej zrana ciepła 9°.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garbontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 1 z poł.

Poniedziałek: Rozali i Róży P.
Wtorek: Wawrzyńca.
Środa: Zacharyasza Pror.
Czwartek: Reginy P. M.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Łodzi kantor własny. Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

KALENDARZ

Imiona słowiańskie: Dziś Świętosława, jutro Dzierżysława.
Zgromadzenia: Posiedzenie członków rady zarządzającej warszawskiego oddziału Towarzystwa ochrony zwierzęcy i racjonalnego polowania. (Lokal zarządu Towarzystwa, Warecka, 11—8 wieczorem.)

Wystawy stałe: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-Przedm., 15—od 10-ej rano do 4-ej po południu.) — Wystawa obrazów Krywulki. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 8-ej wieczorem.) — Wystawa obrazów spółki malarzy oraz rzeźbiarzy. (Nowy-Swiat, 27—od 10-ej rano do 7½ wieczorem.) — Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście, № 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, w niedziele zaś i święta od 12—4-ej po południu. Wejście bezpłatne.) — Wystawa Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm., 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, dla rzemieślników od 7—9-ej wieczorem, w niedziele zaś i święta od 10-ej rano do 4-ej po południu.)

Wycieczka członków komisji pomologicznej Towarzystwa ogrodnictwa do Otwocka. (Dworzec kolei nadwiślańskiej—8 m. 15 rano.)

Koncerty: Koncert holenderskiego Stowarzyszenia orkiestrowego pod dyktando J. A. Quasta. (Dolina Szwajcarska—7 wieczorem.)

Teatry: Le t n i: dziś „Halka” (z udziałem p. Bruszewskiego); jutro „Mateczka”; — Nowy: dziś „Weseli spadkobiercy”; jutro „Piękna Helena”. (8 wieczorem.)

Teatrzyki: Eldorado (tropa lubelska): dziś „Chata wuja Tomasa”. (8 wieczorem.)

Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania za zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy 704 rs. 62 kop. Pożyczki wydawane będą od 9-ej zrana do 1-ej po południu i od 4—5-ej po południu; wykup i prolongata uskuteczniane są od 9-ej zrana do 2-ej po południu i od 4—6-ej po południu.)

Wiadomości bieżące.

Inspektor lekarski, dr. Lewiński, ogłasza w *Warsz. gub. wiadom.* co następuje: „Przybyła do Kutna z Kłodawy dziewczyna, Rojza Piaskowska, zapadła na rozstrój żołądkowy nader silny. Lekarz natychmiast umieścił chorą w szpitalu w oddzielnym pokoju z zastosowaniem wszelkich środków ostrożności i ścisłej dezynfekcji. Towarzysze chorej, w liczbie pięciu, zostali izolowani i znajdują się pod dozorem lekarskim. W wydzielinach chorej, która ma się lepiej, dr. Nencki znalazł przecinki Kocha.

NAFTA.
POWIEŚĆ
Sewera.

(Dalszy ciąg.)

— Ciułało się — mówił wójt — tom do tomu, książka do książki i tak jakoś uzbierało się przez kilkanaście lat... Żeby nie ten drukowany papier, czelkby zdzielał do cna.

— Tyle macie ciekawych rzeczy, których nie znam — rzekł Zygmunt — że bierze ochota pożyczyć...

— Proszę, co się żywnie podobaa. Bo przecie i ja od pana hrabiego również w zambian coś dostanę.

— Widzicie, mój wójcie — tłumaczył się hrabia — ja bo jeszcze bardzo mało mam książek polskich na nowem gospodarstwie.

— Mniejsza, czy tak czy owak zawsze się jakoś porachujemy.

— Powiedziecie mi, sąsiedzie — przerwał chwilową ciszę Zygmunt — co was spowodowało osiąść na roli?

— Tesknota za własnym zagonem, za wioską, za swymi ludźmi. Po zdaniu matury pytam się siebie: „Czemże ty będziesz?... urzędnikiem, albo nauczycielem?... Kłaniaj się, wysługuj, kark zginaj, czapkuj, trzymaj głęba na mundsztuku, bo inaczej niczego się nie dochrapiesz.”

Czuć było w tem powiedzeniu wójta dumę niezależności. Zamyslił się i machnął pogardliwie ręką.

Jest to pierwszy wypadek, poczynając od tegorocznej wiosny, cholery w gub. warszawskiej, przeniesiony z sąsiedniej gub. kaliskiej. Wszelkie środki przeciw rozszerzeniu epidemii zostały podjęte.

— Jak donoszą *Warsz. gub. wiad.*, we Włocławku zachorowali: Michał Piernikowski i Tekla Kuzbicka z oznakami cholery. Oboje umarli i lekarze, dokonawszy sekcji, podejrzewali, że śmierć istotnie spowodowała cholera. Przypuszczenia te zbił przybyły na miejsce inspektor lekarski, dr. Lewiński, twierdząc, że denaci zachorowali z powodu użycia niedojrzałych owoców i w ogóle z przyczyny złych warunków higienicznych. Pogląd ten w zupełności potwierdziła analiza bakteriologiczna.

— Zarząd kolei dąbrowskiej zwrócił się do departamentu kolejowego o zniżenie taryfy o 50% na przewóz pasażerów do najbliższych stacji, łączących z miejscowościami leczniczymi: Busk, Solec i Nieklan, oraz o stosowanie tej ulgi na przejazd ze stacji kolei iwagrodzkiej do Ciechocinka. Dla uniknięcia nadużyć chorzy, wyjeżdżający na kurację i opatrzeni w świadectwa odpowiedniej formy, wydawane przez naczelnika stacji, wykupywali w pierwotnym kierunku pełny bilet, w powrotnym zaś opłacali tylko podatek skarbowy.

— Władza gubernjalna za pośrednictwem zarządów powiatowych poleciła wójtom gmin bacznie przestrzegać, aby przepisy co do osób, przyjeżdżających z miejscowości, dotkniętych epidemią, ściśle były zachowywane. Osoby te powinny być zaopatrzone w dowody, iż na posterunkach sanitarnych były poddawane dezynfekcji.

— Magistrat powierzył zarządowi kanalizacji złożenie sobie wykazu tych nieruchomości, które w ostatnich czasach zostały skanalizowane, lub na których przybyły nowe budowle, a to w celu podwyższenia normalnej opłaty za wodę.

— Decyzją władzy wyższej upoważniono magistrat do ogłoszenia licytacji na sprzedaż łomu żelaznego pozostałego z bruków żelaznych. Łomu tego będzie około 5,000 pudów. Licytacja rozpocznie się od kop. 85 za pud.

— Po raz trzeci już z rzędu zwoływane ogólne ze-

— Tylu się pcha do miasta i urzędów, i tylu maruje, że mi się żal samego siebie zrobiło... Nafta wybuchła w okolicy, zarobki się utworzyły; zostałem na ośmiu morgach, dziś mam trzydzieści i chłopaka w szkołach w Jasle.

— Wróci na grunt? — spytał Zygmunt.

— Zrobi, co zechce. Uczy się dobrze, spryt jest i dlatego zdaje się, że może i wróci. Gdy wróci, nie zmanuje przynajmniej młodości.

Mówiąc to, wójt zaśmiał się głośno, wesoło i serdecznie. Buta w nim grała, buta chłopca arystokraty, co to nie przed byle kim chce gnać kark i marnować młodość...

— Ten wasz śmiech, panie wójcie mówi, żeście zadowoleni ze swojego losu — rzekł agent.

— Szczęśliwy, kto na małym poprzestać potrafi — zadeklamował w odpowiedzi wójt. — A co do interesu, to dwa tysiące od tych dziesięciu morgów, od każdej studni dwieście papierków. Odstawę biorę na siebie. Czy zgoda, panie hrabio?...

— Zgoda — rzekł Zygmunt.

— No i zarobiło się dwa tysiące papierków! A gdybym poszedł na urzędnika, zjadłbym osiem morgów, nimbym się czego dochrapał. A zanimbym uciął dwa tysiące, lebbym mi pobiełał od pracy.

— Wójtowstwo dużo zabiera wam czasu? — zagadnął zaciekawiony Zygmunt.

— Gdyby to tylko wójtowstwo, ale tu czelk musi być wszystkim! Szkoła, czytelnia, kółko rolnicze. Samemu gazety przeczytać, bo bez nich nie można już żyć. Szczęście, że mam gospodarną i zabięgiwą kobietę. Inaczej ciężko by było.

Otworzyły się szeroko drzwi, młoda, czerstwa

branie uczestników kasy zaliczkowo-wkładowej kolei nadwiślańskiej i wczoraj do skutku nie doszło z powodu niedostatecznej ilości członków, przybyłych na posiedzenie. Po raz czwarty zebranie ogólne wyznaczono na d. 14-ty września, o godz. 6-ej po południu w zarządzie kolei nadwiślańskiej w pałacu Kronenberga. Również nie przyszło do skutku zwołane na dzień wczorajszy ogólne zgromadzenie roczne uczestników kasy zaliczkowo-wkładowej, pracujących na kolei warszawsko-terespolskiej, z powodu nieprzybycia na posiedzenie ustawą przepisanej liczby członków. Następne posiedzenie wyznaczono na środę, d. 6-ty września.

— W poczet adwokatów przysięgłych z decyzji prezesa warszawskiego sądu okręgowego zostali przyjęci pp. Jan Mrozowski i Jan Piotrowski.

— Obrady.

Wobec zbliżającej się pory jesiennej, oddział warszawski Towarzystwa popierania rosyjskiego handlu i przemysłu zaczyna się już nieco ożywiać.

Jutro, o godz. 8-ej wieczorem, w lokalu oddziału odbędzie się posiedzenie członków, obradujących w sprawie dla ogółu bardzo ważnej, bo regulacji całego Powiśla.

W pierwszej połowie przyszłego miesiąca rozpoczyna się zwykle posiedzenia sekcyjne, w pierwszym zaś dniu otwarcia jarmarku chmielarskiego, t. j. dnia 25-go września, w tymże lokalu odbędzie się zebranie członków delegacji chmielarskiej.

Porządek dzienny zebrania podamy niebawem.

— Z wystawy kolumbijskiej.

Zarządzający sprawami komitetu pracy kobiet na wystawie w Chicago nadesłał na ręce oddziału warszawskiego Towarzystwa popierania rosyjskiego przemysłu i handlu 20 egzemplarzy katalogów sekcji pracy kobiecej, celem rozdania ich tutejszym wystawczyniom.

Według owego urzędowego już katalogu, z Królestwa Polskiego w wystawie kolumbijskiej wzięło udział 40 wystawczyń, a mianowicie: Marja hr. Broel-Plater, hr. K. Zamoyska, hr. Cecylja Zyberk-Plater, z hr. Mikorskich Jeske-Choińska, Helena Eydziatowiczowa, bar. Jadwiga Rayska, Bronisława Poświękowska, Helena Zimajerówna, Aniela Gałęcka z córką,

dziewczyna wniosła na żółtej tacy wódkę, chleb, masło i ser domowej roboty.

— Może przecie pan hrabia nie pogardzi?... — Pijcie do mnie, oje — zawołał Zygmunt.

— Za zdrowie pana hrabiego! Ludzie go lubią i szanują! I gdyby tylko pan hrabia chciał, a starosta pozwolił, posłalibyśmy go do Lwowa, żeby nam posłował. Ale jeżeli się hrabia staroście nie spodoba — przepadło! Tu starosta pan.

— I za cóż mnie ludzie lubią?

— Za wszystko. Za szczęście, za pracę, za zarobki. Mój Boże, jakaż do niedawna była tu uboga cała okolica, pusta, smutna, zanim się pokazała nafta. A wiecie panowie, dlaczego teraz czuć wesołość w powietrzu?... Oto dlatego, że n ludzi czuć w kieszeniach grajcare. Kiepi, albo leń, dziś nie zarobia.

Zygmunt odliczył dwa tysiące guldenów. Wójt był w wyborym humorze. Śmiał się, baraszkował, zwyciężając jak człowiek, któremu dwa tysiące spadły z nieba, a żona pomaga w gospodarstwie.

Gromadka włościan ukazała się na drodze, zbliżając się wolno ku dworkowi.

— Sąsiedzi — rzekł wójt — schodzą się na naradę w sprawie wyborów do naszej rady powiatowej.

— A może hrabia — dodał — radby wejść do rady z małych posiadłości?...

Zygmunt się zarumienił.

— Powiem wam prawdę, że się na tem nie znam. I wy, mój wójcie, lepiej podolicie zadaniu.

— Rozumiem, pan hrabia woli być naszym polem we Lwowie.

Zygmunt wyciągnął rękę.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Jadwiga Dziewanowska, Jadwiga Boguska, Marja Bogusławska, Józefina Rodziewicz, Wanda Siwińska, Justyna Błociszewska, A. P. Chrzanowska, Marja Fiorentini, Jadwiga Wójcicka, Ludwika Konopeczyńska, Marja Głowacka, Marja Wiślicka, A. B. Wojcińska, Flora Sila-Nowicka, Józefa Kunatt, Elżbieta Wołowicz, F. Zakrzewska, Zofia Ciechomska, Józefina Daleszyńska, Jadwiga Zbijewska, Zofia Kozuchowska, Zofia Zaborska, Zofia Korycińska, Kazimiera Bakka, Melanja Chorażyna, Tekla Goleńska, Rozalja Sernaker, Helena i Teofila Magielaner, Aurelja Kosmalska i Teofila Kaczorowska.

Z 20-tu nadesłanych egzemplarzy, połowa w języku ruskim i połowa w języku angielskim.

Katalog obejmuje wystawczyźnie z całego Cesarstwa.

— Wodociągi na Pradze.

Sprawa zaprowadzenia wodociągów na Pradze została podczas pobytu głównego inżyniera, p. W. H. Lindleya, ostatecznie pomyślnie załatwiona.

Wyznaczony przez zarząd komunikacji lądowej i wodnej inż. Marczewski przyjął proponowany projekt poprowadzenia rury magistralnej po prawej stronie mostu, pod chodnikiem.

Ponieważ plan robót został w szczegółach opracowany, roboty przeto będą mogły być rozpoczęte przy otwarciu sezonu budowlanego w r. 1894-ym.

Komitet budowy zajmie się opracowaniem warunków na dostawę rur lanych i jeszcze w ciągu zimy rozpisaną będzie konkurencja, do której zawezwane być mają trzy fabryki miejscowe: Lilpop, Rau i Loewenstein, K. Rudzki i spół. i August Repphan.

Wodociągi obejmą także przedmieścia, przylączone do Pragi.

— Śmierć w wagonie.

W dniu wczorajszym otrzymano wiadomość, że między Frankfurtu a Berlinem zmarła nagle w wagonie pociągu kurjerskiego s. p. Zofia z Promowskich Wojciechowska, żona dyrektora fabryki przetworów chemicznych.

Nieboszczka powracała z Wiessbadenu; liczyła 24 lat wieku.

— Ujści.

Pod № 21-ym przy ul. Chłodnej przytrzymano na uczynku kradzieży Jana Dublickiego.

Podobnie zostali ujęci: Izrael Szwander pod № 4-ym przy ul. Zimnej i Marjanna Radziejewiczowa, która spełniła kradzież w mieszkaniu Wojtulewicz pod № 19-ym przy ul. Ordynackiej.

— Z ulicy.

Z okna mieszkania Zacharkiewicza pod № 13-ym przy ul. Nowomiejskiej, z wysokości 4-go piętra, zrzucono przypadkowo sporą doniczkę kwiatową, która spadła na Marjanę Kobylską i zraniła ją ciężko w głowę.

Na ul. Marszałkowskiej Bronisław Suchnicki, wysiadając z dorożki, upadł tak nieszczęśliwie, iż złamał prawą nogę.

— Zemsta kobieca.

Wyrobnica, Kazimiera Dąbkowa, dawniej pracująca u kolonisty Żegadłowskiego na Woli, zaskarżyła tegoż, iż pewnej niedzieli, korzystając z braku świadków, poszczał ją psem, który zranił ją w nogę boleśnie.

Tymczasem śledztwo wykazało, iż skarżącą, w celach zemsty, sama i to umyślnie zraniła sobie nogę sierpem.

Falszywą oskarżicielkę pociągnięto do odpowiedzialności.

— Ofiara wybuchu.

Mieszkaniec Woli, Jan Kapeliński, z zawodu kamieniarz, na ementarzu wolskim pracował nad rozsadzaniem głązów nabojami prochowymi.

Z powodu wadliwego sporządzenia naboju, jeden z nich wybuchł natychmiast po zapaleniu lontu, zraniv K. mógł się od miejsca wybuchu oddalić.

Odlamki kamieni straszliwie poraniły Kapelińskiego, który, oprócz tego, ma zgruchotaną szczękę.

Niebezpiecznie poszwankowanego odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Otrucie.

Zamieszkała pod № 88-ym przy ul. Pańskiej Eleonora Szylerówna, licząca 22 lata wieku, otruła się esencją octową.

Stan zdrowia otrutej, odwiezionej do szpitala Dzieciątka Jezus, jest groźny.

Przyczyna rozpaczliwego zamachu dotychczas niewiadoma. W pobliżu planty kolei obwodowej znaleziono Annę Buczyńską w stanie bezprzytomnym.

Okazało się, iż Buczyńska zachorowała z powodu spożycia grzybów trujących.

— Teatr amatorski.

W dniu 20-ym b. m. w Końskich odbyło się przedstawienie amatorskie na rzecz budowy szpitala w tem mieście.

Odegrano jednoaktówki „Po kweście” Sulisława, „Teatr amatorski” Bałuckiego i „Chłopi arystokracji” Wł. Anczyca.

Widowisko, urządzone staraniem pp. Horoszewicza, Sujkowskiego i Sadowskiego, ściągnęło bardzo liczną publiczność z miasta i fabryk okolicznych.

Po przedstawieniu, drugim z rzędu w ciągu lata, odbyła się zabawa tańcząca.

— Pomnik.

W d. 14-ym b. m. na ementarzu w Słomczynie odbyło się poświęcenie pomnika, wzniesionego ze składek dobrowolnych ku uczczeniu pamięci ks. prałata Kazimierza Budziszewskiego, proboszcza słomczyńskiego.

Aktu poświęcenia dokonał ks. St. Mioduszewski,

obecny proboszcz miejscowy, który przy tej sposobności w dłuższej mowie skreślił żywot s. p. ks. Budziszewskiego oraz jego liczne cnoty i zasługi.

Pomnik wzniesiony jest z polnych, nieobrobionych kamieni.

Na czworokątnej podstawie z dużych kamieni stoi głaz, na 2 łokcie wysoki i tyleż szeroki; na nim krzyż żelazny, a u stóp tegoż kielich na otwartej księdze, palma i gorejąca pochodnia, jako symbol działalności zmarłego.

Całość otoczona jest barjerą żelazną i ozdobiona dywanem z kwiatów.

Pomysł i wykonanie jest dziełem fabryki papieru w Jeziornie, położonej w obrębie parafji Słomczyn.

— Falszywe trzyrubłówki.

W Zamościu zatrzymano fałszywą trzyrubłówkę nową, nieznanej jeszcze fałszyfikacji.

Podrobienie jest ordynarne, papier wyróżniający odmienny, a na odwrotnej stronie biletu w ostrzeżeniu, że winny podrabiania skazany będzie na zesłanie do ciężkich robót w Syberji, fałszerz napisał, że „za podrobienie, mnie biednemu należy się wynagrodzenie.”

Nie wiadomo, czy większa liczba takich fałszyfikatów kursuje w okolicy; lecz ludność ostrzeżono, aby, otrzymując bilety 3-rubłowe, dobrze je oglądała.

— Echa prowincjonalne.

Według wykazów urzędowych, stan zdrowia w gubernacji jest bardzo pomyślny.

Budowę nowego gmachu sądu okręgowego w Radomiu doprowadzono już pod dach.

Obecnie pracują już nad założeniem rynien i pomalowaniem dachu.

Budowa kościoła ewangelickiego w Radomiu jest również na ukończeniu.

W tych dniach cieśle ustawiają dach, a później osadzą krzyż; tylna część kościoła już ukończona; okna w starej części rozszerzono.

Straż ogniowa radomska ma przystąpić do związku straży zjednoczonych.

W Radomiu, w domu p. Trzebińskiego, otwarta została szkoła rzemiosł dla kobiet.

Pan C., właściciel folwarku Wola Wrzeszczowska pod Przytykiem, robił próby z wysiewem nowej odmiany żyta.

Wysiano w jesieni r. z., sposobem próby, 80 funtów, czyli jedną trzecią kora na przestrzeni pół m. lej morgi, czyli 100 pretów kwadratowych, w polu ugorowem na półnawozi.

Zebrano obecnie trzy kopy dużej więzi, które wydaly na miarę korey siedem, wnosić wszelako można, że na wagę wypadnie znacznie więcej.

Plon wynosi zatem około 21 ziarn.

Słoma olbrzymiej wysokości (człowiek wysokiego wzrostu skryć się w niej może) i odpowiednio bardzo gruba, kłosa dochodzą 8 cali długości.

Próby wypadły zatem nader pomyślnie.

— Koniokrady.

W poniedziałek ubiegły ujęta została banda złodziei, która od dłuższego już czasu niepokoiła okolice Radomia, dopuszczając się zuchwałych kradzieży koni.

Składa się ona ze Szmula Wejeweja, przezwanego Czerniakiem, stałego mieszkańca m. Ostrowca, Włofa Krajera i Abrama Goldmana, obojdwóch ze wsi Jastrzab.

Wszyscy oskarżeni zostali o kradzież koni w Białobrzegach.

— Pożar.

We wsi Biszczy, w pow. biłgorajskim, zgorzało 25 chat mieszkalnych i 52 budynki gospodarskie, ubezpieczone na rs. 5,750.

Straty w ruchomościach nieubezpieczonych oceniają na rs. 4,725.

Ogień powstał skutkiem podpalenia.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 6-go września, o godz. 11-iej przed południem, w gmachu resursy obywatelskiej przy ulicy Krak.-Przedm. № 62-gi, odbędzie się posiedzenie uczestników Kasy zaliczkowo-wkładowej emerytów warszawskich.

— D. 6-go września, o godz. 5 1/2 po południu, w Towarzystwie dobroczynności odbędzie się posiedzenie członków wydziału wsparcia.

Nekrologja.

S. P.

Zygmunt Gepner,

zakończył życie w Lubartowie w dniu 30-ym sierpnia r. b. Oglłoszenia o dniu pogrzebu będą podane. —3618

— W dniu 1-ym września r. b., to jest w piątek, o godzinie 8-iej zrana, w kościele powązkowskim odprawiona zostanie msza święta za duszę s. p. **Bartłomieja Raczyn-**

skiego, a to z legatu przez niegdy Bartłomieja Raczynskiego uczynionego; o czem rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadamia. —1053—

— We czwartek, to jest dnia 31-go sierpnia r. b., o godzinie 9-iej zrana, w kaplicy warszawskiego szpitala dla dzieci przy ulicy Aleksandra № 25, ku uczczeniu wspomnienia

s. p. Ludwika Kolnarskiego,

niegdy współpracownika i dobroczyńcy tegoż szpitala, odbędzie się msza święta za spokój jego duszy, na którą zarząd szpitala zaprasza krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych zmarłego. —1062—

S. P.

NATALIA UMGELTER,

córeczka Artura, fabrykanta garbarskiego, i Karoliny z Eiselów małżonków Umgelter, przeżywszy miesiąc 6, w dniu 29-ym b. m. powiększyła grono anielków. W smutku pogrążeni rodzice zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok nastąpić mające dnia 31 b. m., we czwartek, o godz. 6 po poł., z domu własnego przy ulicy Nowo-Karmelickiej № 3, na cmentarz ewangelicko-augsburski.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

2—3608

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wiedeń, 28-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Zapowiedział tu przyjazd swój na wyścigi jesienne młody milioner Lebandy, głośny z niedawnego procesu o kuratelę w Paryżu. Sąd paryski uznał, że ponieważ pobiera dochód od 27-ku milionów, więc może wydawać na zbytki, kupować np. biżuterję za 300,000 fr. Odtąd ten sportowiec zbytku zobowiązał się do protegowania reform w modzie męskiej: do wprowadzenia kolorowego fraka; klub mody oczekuje go z upragnieniem, „gigerle” są w gorączce.

Towarzystwo elektryczności rozwinęło się już o tyle, że zaopatruje światłem 80,000 lamp w mieście; objęło ono obecnie oświetlanie Teresianum (olbrzymi zakład wychowawczy) oraz fasad i dziedzińców odnowionego pałacu cesarskiego.

W rodzinie cesarskiej, jak donosi jeden poniedziałkowy dziennik, zanosi się na ważne małżeństwa. Wdowa po księciu Modeny, po którym domniemany następca tronu w Austrii, arcyksiążę Franciszek-Ferdynand, odziedziczył olbrzymi majątek i tytuł Esté, swata go z wnuczką cesarza, najstarszą córką księżnej Gizelli bawarskiej. Oczekują, że zaraz po powrocie arcyksięcia z podróży naokoło świata nastąpią zaręczyny. Inna wnuczka cesarza ma znowu przez zamążpójście dostać się na tron bawarski.

Teatr An der Wien przygotował następujące nowe operetki: Strasser: „Schwiegerpapa”, Millöcker: „Das verwunschene Schloss” (przerobiony z dawnego); Zeller, kompozytor „Ptasznika z Tyrolu”: „Der Obersteiger” i cztery inne, których chrzest jeszcze się nie odbył.

Kołowcy w Tryeście odbyli międzynarodowe wyścigi; brali udział: austriacy, węgry, włosi, Niemcy i Anglicy. Zwyciężyli wiedeńscy i jeden włos.

„Cavalleria rusticana” zdarza się i w Austrii. W Katzelsdorf przy sposobności odpustu tańcowali sobie junacy z dziewczynami. Około północy przybyło z sąsiedniego Paysdorfu dziewięciu junaków, synów gospodarzów, i już w umizgi i tany z dziewczynami katzelsdorfskimi. Miejscowi tancerze namoruszyli się i opuścili karczmę, ale w godzinę przybyło ich 40-tu i rzuciło się na najeźdźców z nożami. Wszyscy dziewięciu padli pokaleczeni ciężko, jeden zaraz umarł. Rycerze umknęli, dziewczęje opatrują rany gości, a żandarmi polują za zbójce i zazdrośnikami. I któż temu winien? Kanikuła, czy niewiasty?

„Oj, ci mężczyźni!” — powiedziała sobie w Lainz pod Wiedniem pani Julja Karhan i zapisała 2,000 złr. na taką fundację: z sumy 2,000 złr. ma się zrobić za lat 60 złr. 32,000, a wtedy mają z procentów dostawać stypendja niewiasty porządne a prześladowane, które doznały srogości i ucisku od mężczyzn w swoim znużonym żywocie. Magistrat w Olomuńcu ma rozdawać te stypendja.

* Berlin, 29-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Wiec katolików niemieckich w Wyrzburgu, podług sprawozdania *Germanii*, świetny ma przebieg. Uczestniczy w nim już przeszło 3,000 osób, a napływ wzrasta jeszcze z dniem każdym. Na wczorajszym zebraniu publicznem przemawiali: biskup wyrzburski i arcybiskup bamberski.

Dzisiaj zrana odbyło się ogólne zebranie t. zw. „Volksvereinu”. Ze sprawozdania, odczytanego przez wiceprezesa towarzystwa, Trimborna, wynika, że liczba członków podniosła się do 160,000. Obecny był na zebraniu deputowany Lieber, który w ostrych słowach nietylko zwalczał zasady błędne socjalnej demokracji, lecz i liberalizmu.

Wbrew przypuszczeniom ogólnym, secesjoniści centrum nie biorą udziału w obradach wiecu. Hr. Bellestrem nie stanął osobiście, lecz nadesłał telegram z powinszowaniem z Ostendy, gdzie bawi chwilowo. Porsch i Huene zupełnie nie dali znaku życia; niema i hr. Chamaré, ani Matuschki.

Na dzisiejszem zebraniu zamkniętem przyjęto rezolucję znaną, dotyczącą kwestji rzymskiej, nadto wnioski, dotyczące ustanawiania katolickich stowarzyszeń nauczycielskich, szkół, popierania prasy katolickiej, popierania planu fundowania uniwersytetów katolickich w Salzburgu i Fuldzie itd.

O cholerze zaznaczyć mogę, że oddano dzisiaj do godziny 10-ej zrana cztery osoby pod obserwację lekarską do domu zdrowia na Moabicie, mianowicie dwóch mężczyzn i dwie kobiety, natomiast puszczono na wolność dwie osoby. Pozostaje zatem osób 11, w ich liczbie 6 mężczyzn i 5 kobiet. W domu zdrowia przy Friedrichstrasse pod obserwacją lekarską znajdują się trzy osoby; badanie wydzielin dotąd nie wykazało istnienia bakcyliuszów przeczinkowych.

*

Paryż, 28-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Z powodu ostatnich wypadków w Aiguemortes poruszone myśl nałożenia podatku na cudzoziemców, których liczba wynosi obecnie we Francji 1,130,211, czyli 3% całej ludności. W r. 1851-ym było ogółem 380,000 cudzoziemców, ilość więc ich w przeciągu 40-tu lat potroiła się. Co do narodowości, dzielą się oni w następujący sposób: 465,860 belgijczyków, 286,042 włosków, 83,000 Niemców, 11,900 austro-węgrów, 14,357 Rosjan i Polaków, 39,687 Anglików, 12,005 Amerykanów, 80,000 Hiszpanów i Portugalczyków, 83,117 Szwajcarów, 40,000 Holendrów, 2800 Szwedów i Duńczyków, 2035 Greków, 1677 Rumunów, serbów i Bułgarów, 1851 Turków, 818 Afrykanów, wreszcie 343 Chińczyków i Japończyków. Według zajęć, 236,079 pracuje przy roli, 510,381 w przemyśle, 175,687 w handlu, 3939 na służbie publicznej, 34,254 bez określonego zajęcia, 38,095 zajmuje profesje wyzwolone, wreszcie 65,664 utrzymuje się z własnych dochodów.

Wczoraj, w pierwszy dzień dozwolonego polowania, tłoczono się na dworcach kolejowych z psami i wszelkimi przyborami myśliwskimi; w prefekturze wydano dnia poprzedniego około 5000 kart, a po południu zjawily się już na rynkach sarny, zające, bażanty, przepiórki, kuropatwy, większość jednak pochodzenia niemieckiego. W ogóle uważają myśliwi, że r. b. obfituje w zwierzynę, która wkrótce stanie się dostępną dla szerszego ogółu, niż zwykle.

W pałacu niegdyś Grévy'ego krzątają się energicznie na przyjęcie Wilsona, którego wybór, pomimo wielu protestów, nie da się unieważnić. Wróci on do izby i zajmie swoje krzesło, jak niegdyś, dzięki temu, że umiał się w porę ludzom z oczu usunąć, wyczekać aż zapomną i skorzystać — jak powiada — z momentu psychologicznego. Wspólnikom jego nie tak szczęśliwie się powiodło: generał d'Andlau uciekł do Ameryki i zmarł tam w r. z. jako krupier klubowy, Caffarel zginął gdzieś bez wieści, wesół Dubreuil dostał się niedawno do więzienia za oszustwa, sędzia śledczy Vigueau zdegradowany żyje sobie na marnem stanowisku przy trybunale departamentu Sekwany, a pani Limousin... od czasu do czasu przypomina się ludzom różnego rodzaju awanturami.

Dochodzi nas pogłoska, że znany krytyk dramatyczny, Fr. Sarcey, ulegając natarczywym prośbom swych przyjaciół, zdecydował się ubiegać o krzesło Taine'a w Akademii francuskiej. Podobno także i hr. de Mun będzie kanididatem, w taki sposób przynajmniej pragną orleaniści wynagrodzić mu porażkę, jakiej doznał w walce wyborczej.

Dworzec orleański przedstawia teraz oryginalny widok z powodu odbywających się w tej porze pielgrzymek do Lourdes. Organizatorami ich są zakonnicy, oni to zbierają podpisy uczestników, rozdzielają ich na partie, umawiają się z towarzystwami kolejowymi o przewóz po cenach zniżonych i sami towarzyszą pielgrzymom. Byliśmy właśnie obecni nadejściu takiego pociągu, odwożącego z Lourdes jedną partję; chorągiewka żółta oznaczać miała, że są to wszystko ciężko chorzy; w istocie też dostrzegiliśmy natychmiast niezliczoną ilość brankardów i infirmierów, niosących najprzód tych, którzy już kroku o własnych siłach zrobić nie mogą, a dalej tłum różnobarwnych mężczyzn i kobiet schorzałych, w strojach z różnych okolic Francji.

Rada miejska przyjmuje dziś delegatów Glasgow, którzy przybyli celem zwiedzenia żłobków paryskich oraz przytułków-pracowni dla kobiet.

Minister oświaty zamówił u malarza Rixens'a obraz przedstawiający jubileusz Pasteura; malowidło pomieszczone będzie w muzeum wersalskiem.

Teatr Gymnase przeszedł pod nową dyrekcję, objęli ją, na miejsce zasłużonego Koninga, zrażonego niepowodzeniem zesłorocznem — Masset, dawny aktor Odeonu, i E. Abraham, krytyk dramatyczny. Mają oni zamiar nadać temu teatrowi charakter niejako familijny, aby matki bez obawy mogły tam zawsze prowadzić swoje córki. Na otwarcie sezonu posłuży komedia „Deputé de Bombignac“, z powodzeniem przedstawiana niegdyś w Komedji francuskiej, następnie „La servante“ Lafontaine'a, przedstawiona w Brukseli 80 razy z rzędu, główną rolę odtworzy sam autor, dalej „Le second père“ G. Berta'a, „Vengeance“ Amie'a i „Mademoiselle X.“ Meilhac'a i H. Bocage.

Z

Rzym, 26-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Wczoraj królewski jacht „Savoja“ z królem, królewiczem i księciem Henrykiem pruskim przybił do portu wojennego Spezji, gdzie dostojni goście z orszakiem swoim zwiędzali drobiazgowo główne okręty, tam stojące, jako i arsenał, i rozliczne warsztaty, i fabryki morskie. Wszędzie przyjmowano ich z zapalem i hucznymi okrzykami. Po godzinie 4-ej książę Henryk pożegnał króla i królewicza, którzy go obaj na kolej odprowadzili. Ztamtąd, po czułych uściskach i podziękowaniach, książę Henryk odjechał wprost do Niemiec, a król z synem do Monzy.

Po destytucji mera w Aiguemortes i po urzędowym oświadczeniu, iż rząd francuski gotów dać pieniężne wynagrodzenie pozostałym bez środków do utrzymania rodzinom wymordowanych robotników włoskich, niesłyszane wzburzenie umysłów ustało w Rzymie, niezwłoczna zaś a samodzielna destytucja przez wicesekretarza stanu, p. Rosena, prefekta Rzymu p. Calendy i tymczasowego kwestora z innymi urzędnikami policyjnymi, nie czekając protestów i żądań francuskich, uczyniła nawzajem nader korzystne wrażenie we Francji.

Od wtorku, po tylu a tak szumnych demonstracjach, spokój jał na nowo panować w Rzymie. Pałace obu ambasad francuskich i liczne zakłady, do Francji należące, są przecież dotychczas strzeżone przez kwesturę i przez wojsko; ale jest to tylko ostrożność, zapobiegająca możliwemu, lecz z dniem każdym nieprawdopodobniejszym rozruchom i odwetom, jeżeli francuzi na nowo nie rozpoczną demonstracji swoich przeciwko włoskom, w razie jeśli królewicz, co mu wiele osób odradza, uda się do Metzu.

Rozruchy wszakże szerzyć się jeszcze mogą z innych przyczyn, a mianowicie skutkiem groźnego stanu finansowego całych Włoch. W Neapolu przybrały one wczoraj niepokojące rozmiary. Wywołane nasamprzód rzeką włosków w Aiguemortes, ponowiły się następnych dni z ekonomicznych powodów i dlatego, że kwestura, czyli policja, tak niedołężna i bierna w Rzymie podczas zamachów gminu na ambasadę i zakłady francuskie, w Neapolu owszem rozwinęła czynność, a nawet surowość i gwałtowność godne dawnej burbońskiej policji i burbońskich najemnych szwajcarów. Wczoraj strzelała ostrymi nabojami do niechcącego się rozprościć tłumu, raniła kilka osób i zabiła 8-letniego chłopaka, którego zwłoki wieczorem obnoszono po mieście. Kto zna ludność włoską, osobiście zaś południową, wie, że jednosc jej na włosku wisi i że chce przedewszystkiem chleba, dobrobytu i wygody.

Onegdaj, w zatoce Gaety, po kilkakrotnym przeglądzie floty, był dany wielki obiad przez króla, w którym wzięli udział: królewicz włoski, książę Henryk pruski, książę genueński, minister marynarki Racchia, minister domu królewskiego Rattazzi itd. Król Humbert wniósł zdrowie swojego gościa po włosku, mówiąc:

„Dziękuję tobie, w imieniu mojej marynarki, za to, że byłeś naszym towarzyszem w tych dniach, które przypominają sobie zawsze będziemy z przywiązaniem dla ciebie i z najwyższem zadowoleniem. Spełniam więc twoje zdrowie i piję na pomyślność i na chwałę Niemiec, ich wojska i ich marynarki.“

Książę Henryk odpowiedział po francusku: „Najjaśniejszy panie! Pozwól, abym podziękował waszej królewskiej mości za dobroć i przychylność, jakiej raczyłeś dać dowody mnie i moim oficerom podczas naszego pobytu. Śmiem rzec, że w ciągu pobytu tego powziąłem osobliście najgłębsze przywiązanie do osoby waszej królewskiej mości i że uwóz z sobą najmilisze wspomnienia. Dzięki dobroci waszej królewskiej mości podziwiałem wspaniałą jej flotę, składającą się nie tylko z przepysznych okrętów, ale ze zdolnych oficerów i marynarzy, znających swoje rzemiosło, którzy, jestem o tem przekonany, potrafią spełnić swój obowiązek na wezwanie waszej królewskiej mości. Najjaśniejszy panie, pozwól mi więc wnieść zdrowie waszej królewskiej mości i dzielnej jej floty.“ Kończąc, książę Henryk trzykrotnie zawołał po włosku: „Evviva il Re!“

W Rzymie zdarzyły się dwa inne wypadki cholery, to jest ogółem osiem od miesiąca, z których połowa sprawdzona na osobach, przybyłych z Neapolu. Rozruchy w tem ostatnim mieście ustały, a rząd mianował komisję śledczą, na czele której znajduje się senator Inghilleri.

P. Józef Rosati, urzędnik z sekretarstwa brewów, z powodu imienia Ojca św., ofiarował Mu lacińską ode, świetnie wydrukowaną czcionkami Propagandy. Przypisana jest Ojcu św. i sielankowo opiewa rozkosze cienistych lasów i szemrzących źródeł ogrodów watykańskich. Poeta naśladuje Horacego, a wiersz jego bardzo się podobają Ojcu św., który je chwalił w przytomności autora.

Ojciec św. na imieniny rozdał 12,000 fr. ubogim rzymskim, a 5,600 fr. ubogim księżom. W ciągu trzech ostatnich miesięcy rozliczne datki Ojca św. wiecznemu miastu doszły do zbiorowej liczby 38,431 fr.

D.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego“.

Szweryn 30-go sierpnia. (Tel. Aj. póln.)— Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Włodzimierz Aleksandrowicz wyjechał z Małżonką do Kopenhagi.

Petersburg 30-go sierpnia. (Tel. Aj. póln.)— Ogłoszone zostało postanowienie o sformowaniu ze składu wojsk okręgu nadamurskiego 10-go wschodnio-syberyjskiego bataljonu linowego.

Petersburg 30-go sierpnia. (Tel. Aj. póln.)— Ogłoszona została ustawa Towarzystwa rolników, mającego na celu prowadzenie handlu produktami rolnymi oraz gospodarstwa wiejskiego w obrębie państwa i na wywóz.

Niżny Nowogród 30-go sierpnia. (Tel. Aj. póln.)— Zgromadzenie pełnomocników niżegorodzkiego kupiectwa jarmarcznego, na wniosek komitetu jarmarcznego, postanowiło jednogłośnie starać się o połączenie Irbitu koleją żelazną z koleją Uralską, według projektu zarządu miasta Irbitu. Kolej ta uznana została za niezbędną dla dobra jarmarku w Irbicie, oraz miejscowego przemysłu górniczego i rolniczego.

WYŚCIGI W PŁAWNIE.

Noworodonsk 30-go sierpnia. (T. pr. K. W.)— Dzisiaj w drugim dniu wyścigów w Pławnie w biegu o nagrodę hr. Nieroda stanęły u startu dwa konie. Pierwsza przybyła do mety 6-letnia „Leda“ hr. Maurycego Zamoyskiego. W biegu o nagrodę Pocięzienia w wysokości 150 rs. stanęły u startu cztery konie. Pierwszy przybił do mety „Figaro“ p. Walchnowskiego. Do biegu o nagrodę Głównego Zarządu stadnin rządowych stanęło u startu pięć koni. Pierwszy przybił do mety „Kmicie“ p. Jana Zbijewskiego. Do *steple-chase* pławieńskiego stanęły u startu cztery konie, z nich przybił do mety pierwszy 5-letni „Vaugirard“ p. Wierusza. Do biegu 2 w. 133 sąż. o nagrodę Głównego zarządu stadnin rządowych stanęły cztery konie; pierwszy przybił do mety 3-letni „Prezes“ p. Józefa Trzebińskiego. W ostatnim biegu 6-wierstowym o nagrodę im. Augusta Ostrowskiego stanęły u startu tylko dwa konie. Nagrodę zdobył 5-letni „Przebój“ p. Wierusza.

SPOTKANIE POCIĄGÓW.

Kowel 30-go sierpnia. (Tel. pryw. K. W.)— Dziś pomiędzy stacjami Równo i Zdobunowo nastąpiło spotkanie pociągów towarowych. Dwadzieścia jeden wagonów uległo zniszczeniu, jak również zawarty w nich towar. Wypadków z ludźmi nie było.

SZPIEDZY FRANCUSCY.

Berlin 30-go sierpnia. (Tel. pryw. Kur. W.)— Z Kielu donoszą do *National Ztg.*, że akta śledcze w sprawie francuzów Dubois i Daguet, oskarżonych o szpiegostwo, zostały już przesłane do rządu rzeszy (Aj. póln.).

SPRAWY CELNE.

Berlin 30-go sierpnia. (Tel. Aj. póln.)— Właściciele fabryk wyrobów ze skóry, oraz różnych gałęzi przemysłu, z fabrykacją tnączność mających, we Frankfurcie i Offenbachu, zwrócili się do kanclerza rzeszy niemieckiej z prośbą, aby rokowania w sprawie zawarcia traktatu handlowego pomiędzy Niemcami a Rosją rozpoczęte zostały przed dniem 1-ym października r. b., i aby traktat handlowy, lub tymczasowe porozumienie z zastrzeżeniem praw państwa najbardziej uprzywilejowanego, za warte zostały jak najprędzej.

EMIGRACJA.

Londyn 30-go sierpnia. (Tel. pr. Kur. War.)— Statku włoskiego, wiozącego na pokładzie 500 wychodźców europejskich, nie przyjęto w Brazylii, skutkiem czego tenże musi powracać do Europy.

MANIFESTACJE.

Madryt 30-go sierpnia. (Tel. pryw. Kur. W.)— W Bilbao przyszło także do starć z policją. Wielu rannych i aresztowanych.

Lizbona 30-go sierpnia. (Tel. pr. K. W.)— Trzy tysiące robotników bez zajęcia przeciągało ulicami miasta, niosąc przed sobą czarne chorągwie. Gdy policja nie mogła sobie dać rady, wojsko przywróciło porządek.

RABUSIE.

Bazylika 30-go sierpnia. (Tel. pryw. Kur. W.)— W kantonie Wallis schwytano jedenastu rabusiów.

Ceny nizkie. 3427